

Різдвяна історія ослика Хвостика

Олександр Гаврош

Ознайомчий фрагмент! Друковану книжку можна купити на [сайті видавництва А-ба-ба-га-ла-ма-га](#)

Пам'яті владики Мілана

I Крадії

Зима того року видалася напрочуд теплою. У грудні снігу так і не дочекалися. Люди здивовано глипали на небеса, які піднесли їм такий сюрприз: четвертий місяць осені.

Отець Теодор у забрюханих від грязюки кросівках жартував, що відтепер матимемо два листопади: ранній і пізній. Це був життєрадісний тридцятирічний священик, який виглядав майже дитиною. Особливо у своєму смугастому светрі з капюшоном. Його рожеве кругле обличчя з лагідними карими очима та довірливою усмішкою одразу викликало симпатію. Люди горнулися до панотця, який жив з родиною на околиці села, біля лісу, в триповерховому духовному центрі. Улітку тут працював дитячий табір, а в іншу пору збиралися священики та віряни на духовні виправи. Адже довкола милувала око чарівна карпатська природа. Серед тутешніх пологих гір добре думалося і відпочивалося.

Але того вечора у великому будинку зі стрімким карпатським дахом та багатьма кімнатами для гостей була лише родина священика. Вже завтра ввечері мав навідатися Новий рік, тож усі роз'їхалися по домівках.

По обіді отець Теодор провів із сільською молоддю репетицію вертепу, з яким вони хотіли уперше здивувати односельців. Далі разом прикрашали сосну, що росла перед духовним центром. І здалеку паперові коробки, загорнуті в яскравий кольоровий папір, виглядали велетенськими казковими іграшками. Зими хоч і не було, але свято наближалось, і люди, як могли, створювали собі святковий настрій.

Коли нарешті гомін на подвір'ї вщух, школярі, сміючись, розбіглися по селу, а молоде подружжя заходилося прибирати великий хол до празників, із сутінків виринули дві постаті. Вони на мить завмерли, уважно вдивляючись в освітлені вікна першого поверху. Але почувши звідти рівномірний гул порохотяга, яким вправно орудував отець Теодор, заквапилися до невеличкої стаєнки, що стояла позаду будинку. Це було крихітне затишне хлівча, двері якого були підперті знадвору кілком, щоб худоба не розбрелася. Для захисту від морозів воно було обшите дерев'яними плитами

зі стружкою і навіть не мало жодного віконечка.

— Не спи, Карле! — мовила довгов'яза постать, відчиняючи двері. — Посвіти, бо очі зломлю!

Карло був очевидно прозваний так за низький зріст. Щось було у ньому від карлика. Можливо, довгий ніс та скривлені на один бік губи робили його подібним на підземного троля. Він виглядав завжди втомленим і тримав за плечима великий мішок, що підозріло торохкотів. Щойно засвітився ліхтар мобільника, як у хліві хтось зарухався, почулося форкання і стукіт копит.

— Диви, Карле, яка краса! — зблиснув під направленим промінням залізний зуб у роті високого. — Та не на мене світи, телепню, а на осла!

Ліхтарик вихопив із темряви велику сіру голову дворічного віслюка, який приязно потягнувся до людей, намагаючись тицьнутися їм вологою мордою в долоні. А раптом там є щось смачненьке для нього?

— Диви, яке дурне! — захихотів довгов'язий. — Давай мотузок, Карле! Тільки не спи! Про що ти завжди думаєш своє тупою головешкою?

Карло хотів відповісти, але потім передумав і щось невиразно пробурмотів. На шийі ослика був ошийник із залізним кільцем. Саме до нього прив'язував отець Теодор загального улюбленця духовного центру, коли виводив тваринку на свіже повітря. І сьогодні, зважаючи на сонячний день, ослик по обіді пасся на ще подекуди зеленій травичці позаду будівлі, припнутий до кілка. Там його і запримітили двоє невідомих, які ходили по селу, скуповуючи горіхи. Були вони доволі підозрілого вигляду, тож селяни не радо відчиняли їм оселі. Хтозна, що в них насправді на думці?

Пів мішка горіхів були малою втіхою для двох побитих життям чоловіків непевного віку, тож коли біля великого триповерхового будинку з блискучим хрестом на брунатній стрісі вони побачили справжнього осла, це було сприйнято як дарунок долі.

— Ось для чого, Карле, ми сьогодні опинилися тут! — щасливо сміявся довготелесий із подзьобаним віспою обличчям, коли вони засіли за шипшиновими кущами, чекаючи свого шансу. — Ніколи не здавайся, Карле! Ніколи! Бог любить зухвалих!

Карло мовчав, глипаючи на Гогу (так звали напарника) своїми вузькими темними очима. Він не мав власної думки.

А якщо вона й з'являлася, то ховав її глибоко на дні свого серця.

Коли стемніло, отець Теодор приніс ослику оберемок свіжого сіна та пів відра теплої води. Вівчарку Джиму він, на свою біду, прив'язав ближче до будинку, бо ослик так столочив щедро полите дощами подвір'я біля хліва гострими копитцями, що там утворилося суцільне місиво. Аби пес не забрюхувався, його пересунули значно далі.

Але Джима і звідти вчула підозріле шарпання біля стаєньки, коли чужаки виводили ослика.

— Ходу, Карле, ходу! — занервував Рога і з хрускотом наступив на жовту диню, що купкою лежали під стіною і слугували лакоминкою для віслюка.

Під собачий гавкіт вони хутенько минули загороду з довгих жердин і опинилися на

стежці, що вела до лісу. Пес гавкав, аж надригався, проте отець Теодор нічого не чув. Перед святом він затіяв прибирання і пилососив, аж гай шумів.

— Пронесло, слава тобі, Господи! — перехрестився Гога, коли вони опинилися на лісовій стежині, що поволі підіймалася вгору поміж чагарями ліщини, терену та бузини.

Просто перед ними височів червоний стовп із прибитою картинкою з Євангелія. Це був початок хресної дороги із чотирнадцятьма зупинками, яку відкрив торік отець Теодор для прочан. На кожній була невеличка табличка, що розповідала про останні страждання Спасителя.

І хоча небо було всіяне зорями, ніч видалася густа і темна. Двоє з ослом поволі підіймалися дорогою, яка була так збита возами та вантажівками, що колія на ній подекуди провалювалася аж по коліно. У вибоїнах стояла вода, і по мокрому ховзькому ґрунті було важко йти. Глина налипала на підошви товстим пластом.

— Карле, справжнім ослом є ти, а не ця сумирна тваринка! захекано мовив довгов'язий, коли вони зупинилися віддихатися в молодому березняку.

— Це чому? — чи вперше за весь день видавив із себе щось схоже на слова коротун із зморшкуватим, наче пожованим, обличчям. Зазвичай, він висловлював свої емоції тільки звуками.

— Тому що ти несеш цей міх з горіхами на своїх плечах замість того, аби його ніс осел! — зареготав Гога, поклавши ногу на порослий мохом валун. Він мав бульбастий ніс, подзьобаний чорними порами, в яких, схоже, засіялися волосинки.

— Якщо я осел, то будеш нести цей міх сам! — гепнув мішком об березу Карло. На щастя, горіхи не вивалилися.

— З одним ослом нелегко, а з двома? — реготнув на власний дотеп довгов'язий і заходився прив'язувати мішок до спини віслиюка.

Це було нелегко зробити, адже сідла у довговухого не було. Однак Гога був чоловіком упертим і кмітливим, життя його добряче обтесало, тож якось мішок приторочив.

Вони вже добряче віддалилися від села, тому почувалися безпечніше. Навіть якби господарі помітили пропажу, то навряд чи подалися б у нічний ліс за крадіями.

— Уперед, герої! — почвалав по болоту Гога і потягнув за мотузку віслиюка. Але той, видно, вже натомився з незвички. До того ж мішок з горіхами па спині йому явно не сподобався. Ослик навіть не ворухнувся, стрижуци довгим вухом.

— Що за біс? зупинився Гога. — Гайда, віслуче! Що швидше припхаємося додому, то краще буде нам усім!

Їхнє село лежало по той бік гори, за якихось дванадцять кілометрів. За три години можна було цілком упоратись. Гога щосили тягнув за мотузку, але осел не зробив і кроку, впираючись усіма ногами.

— Але й тупа скотина! Карле, йди виламай доброго прута! Будемо вчити розуму цю мерзенну тварюку!

Однак і прутотерапія не допомогла. Коротун боляче цвьохкав бідолашну тварину по

крупу, довгов'язий мало не викручував їй писок мотузкою, та ослик стояв непорушно, як скеля. Лише вуха, що інколи стріпувалися, свідчили, що він — живий. Мабуть, у ньому прокинулася ота славетна осячча натура, оспівана поетами ще з античних часів.

За десять хвилин важкої і безплідної боротьби всі трос захекалися. До того ж ніч принесла пронизливий вогкий холод, що проймав до кісток.

— То хто з нас осел, Гого? — раптом засміявся беззубим ротом коротун.

— Заткни пельку! — сплюнув сердито довгов'язий, але не знайшовся чим крити. — Якби ти не пожер яблука, ми могли б його зараз задобрити.

Нащо тобі осел, Гого? Що ти з ним збирався зробити? — не вгавав Карло.